

KIRSAL KALKINMA VE COĞRAFI İŞARETLER ÜZERİNE MUĞLA BİLDİRİSİ

Muğla Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi “*Destinasyon Markalaşması, Turizm ve Kırsal Kalkınmada Fikri Mülkiyet Haklarının Rolü ve Muğla için Model Önerisi*” başlığıyla YÜciTA ve Muğla Ticaret ve Sanayi Odası iş birliğiyle 20 Ekim 2023 tarihinde gerçekleşmiştir.

Açılış konferansı UNESCO Dünya Gıda Kürsüsü Kurucusu Prof. Dr. Jean-Louis RASTOIN tarafından “*Küresel Gıda Sistemlerinde Post-Covid Gelişme Eğilimleri, Tarım ve Coğrafi İşaretler*” konusunda verilmiştir: günümüzde insanlığın küresel boyutta karşı karşıya olduğu krizler, özellikle Covid-19 pandemisi ve bununla daha da belirginleşen gıda sistemleri krizi, enerji krizi, iklim krizi ve uluslararası çatışmalara karşı, “*Stratejik Kopuş*” olarak değerlendirilebilecek yeni değerler setinin hâkim olması gereklidir.

Tüketiciler arasındaki eşitlik, kaliteli gıdaya erişim hakkı, gıda egemenliğinin artması, sektörler arası iş birliğinin sağlanması ve uluslararası dayanışmanın güçlendirilmesi konuları bu kapsamda değerlendirilmiştir. Farklı bir düşünce biçimi geliştirerek ve yeni değerler seti tasarlayarak yaşadığımız problemleri ve karşılaştığımız krizleri çözme konusunda inisiyatif alınması gerekmektedir.

Ayrıca gıda sistemleri ile ilgili olarak toplam üretim kalitesini vurgulayan “lezzet” olgusu da önem kazanmıştır. Besin değerlerinin geliştirilmesi, çevreyi koruyan üretim teknolojilerinin yaygınlaşması ve söz konusu gelişmelerden kültürel mirasın olumsuz etkilenmemesinin teminat altına alınması önemlidir.

UNESCO tarafından Somut Olmayan Kültürel Miras niteliğinde kabul edilen Akdeniz Diyetinin önemi; Akdeniz havzasının kültürü, yeme-içme alışkanlık ve üretim teknikleri, aile yapısı, gelenek ve pratiklerin sağlıklı yaşam için bir teminat niteliği taşıması nedeniyle Türkiye’nin de 7 Akdeniz ülkesini kapsayan bu oluşuma dâhil olması önemli bir kazanç olacaktır.

Yörelere korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması için coğrafi işaretler çok önemlidir: Tescil, inovasyon, iletişim, uluslararası standartlara uygun mevzuat ve denetim, yatırım desteği, vergi desteği, coğrafi işaret tescilli ürünler üretim tekniklerinin uyumlu hale getirilmesi, üretim ve tüketim zinciri ile ilgili olarak yeni bir kırsal şebeke yaratılması önem kazanmıştır.

Zirve'de:

Coğrafi işaretlerle ilgili olarak tescil, yönetim ve denetim konularının önemi ve bu süreç boyunca yönetişimin hâkim kılınması,

Coğrafi işaret tescilli ürünler, gastronomi ve turizm hizmetlerinin yöre kalkınması için birlikteliğini destekleyen bir stratejiyle yönetilerek yörelerimizin rekabette avantaj yaratacağı ve yer markalamasında etkin unsurlar olacağı,

Kooperatiflerin üretim ve yöre kalkınması için başat unsurlardan olduğu,

Sürdürülebilirlik ve sorumluluğun geniş anlamda algılanarak üretim ve tüketimle ilgili her aşamada içselleştirilmesi gerektiği

Konuları öne çıkmıştır.

Bu bağlamda;

Ulusal tarım politikalarının, küresel gıda sistemine karşı yerleşmiş gıda sistemlerini destekleyen böylece üretim biçimlerinde ve tüketici davranışlarında “Bağımsızlık”, “Yakınlık” ve “Dayanışma” prensipleri çerçevesinde derin değişimleri içeren yeni “Stratejik Yaklaşım”la tasarlanması,

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras unsuru olarak kabul edilmiş olan “Akdeniz Diyeti” inisiyatifinin toplumumuz gündemine getirilerek Türkiye'nin de programa dâhil olması,

Tarım Orman Şurası Sonuç Bildirgesinin 38. Maddesinde yer alan “Coğrafi işaret tescilli ürünler, markalaşma ve katma değerli üretim ve pazar çeşitliliğinin artırılması, coğrafi işaretlerin yönetim ve denetim süreçlerinin gözden geçirilerek mevzuatın tamamlanması” hükmü uyarınca gerekli çalışmaların ivedilikle yapılması,

Coğrafi işaretler ve yöresel ürünlerin markalaşma, turizm ve kırsal kalkınmadaki önemli rolü gereğince yörelerimizde kamu-özel sektör-sivil toplum etkileşimini içeren ve sektörler arası sinerjiyi temin edecek Kolektif Marka Yönetimi yaklaşımını geçerli kılacak yönetim yaklaşımı ve kurumsallaşmasının oluşması,

Sürdürülebilirliğin bir turizm çeşidi olmayıp her alanda sürdürülebilirlik ilkesinin geçerli kılınarak üretim ve tüketim davranışlarının sorumluluk anlayışında geliştirilmesi,

Üretimde kooperatiflerin yaygınlaşması ve etkin uygulamalarla desteklenmesini sağlayacak ulusal bir yaklaşım gereğince gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması,

Ülkemiz için önem taşımaktadır.

Muğla, 20 Ekim 2023

